

- Alsjeblieft,
 - de PowerPoint-presentatie
- Onderwijsassistent Gedragscompetent workshop
Comprix**

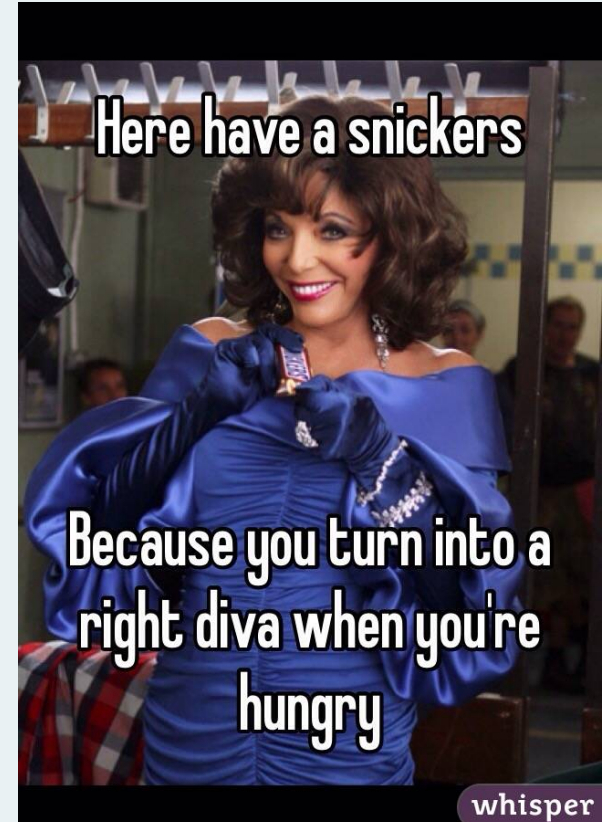
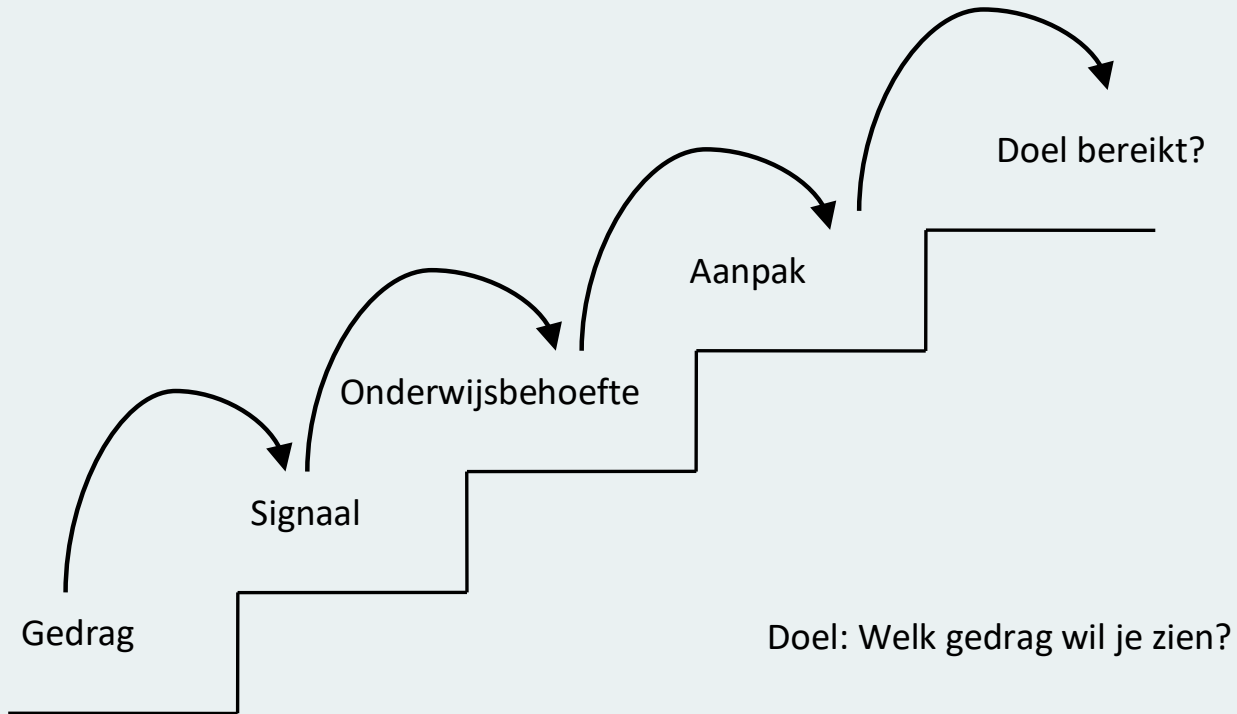

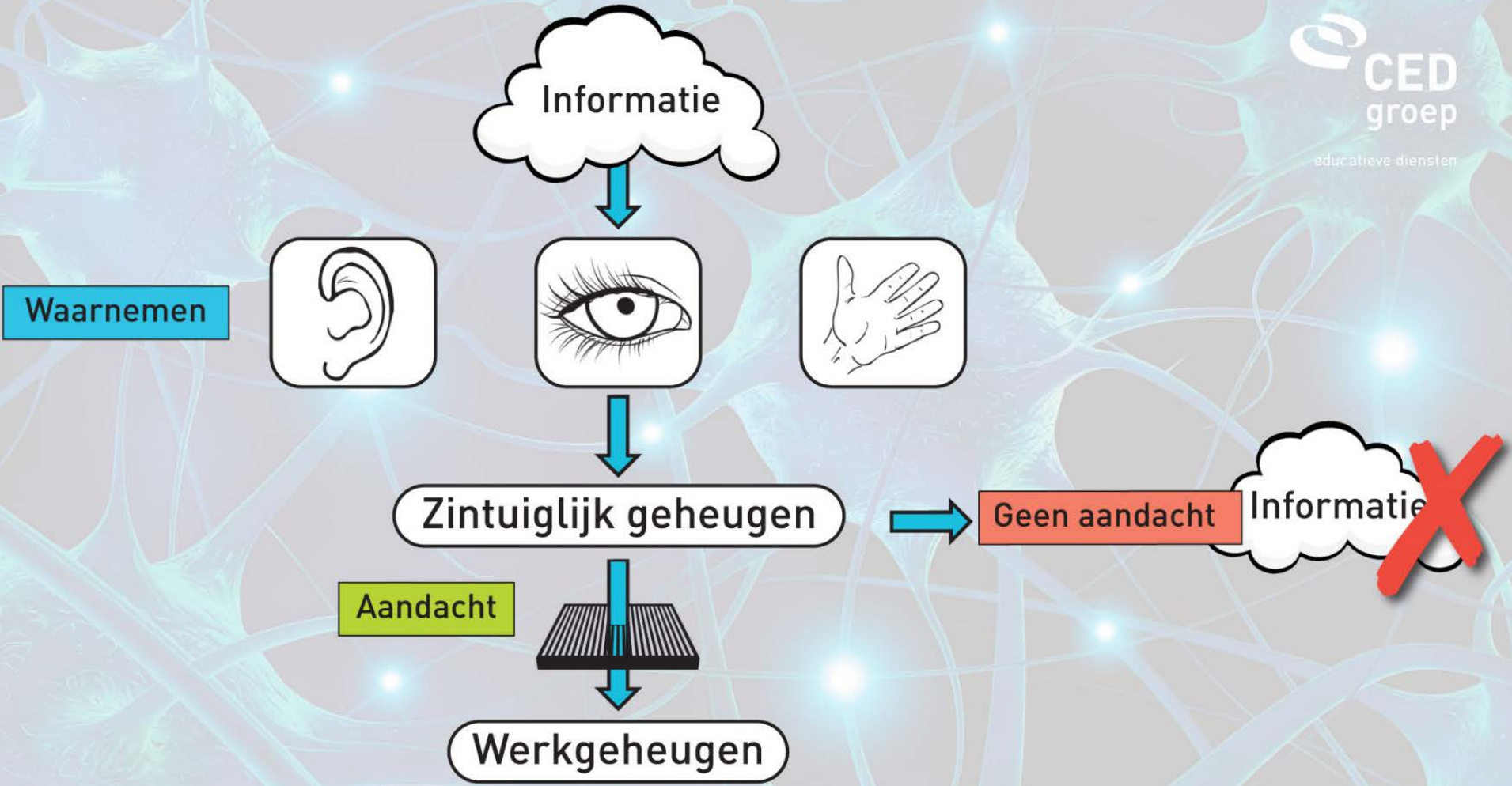
Vandaag:

1. Meer inzicht in het gedrag van kinderen en de invloed van je eigen gedrag.

Denken vanuit onderwijsbehoeften

Spanning: lichamelijke reacties vergelijkbaar met angst

ALARM!

- **Motorisch**
hyperactiviteit, versterkte prikkelbaarheid
- **Emotioneel**
schrik, zenuwachtigheid
- **Psycho-fysiologisch**
versnelde hartslag, versnelde ademhaling etc.
- **Cognitief**
selectieve aandacht

Spanning

Spanning is (bijna) altijd onderliggend signaal!

→ Behoefte aan ontspanning
= basis

Signalen bij spanning

'Ik kan het niet...'

'Ik weet niet hoe dit moet!'

'Ik weet niet wat ze wil dat ik doe.'

'Ik durf het niet...'

'Ze snapt me niet.'

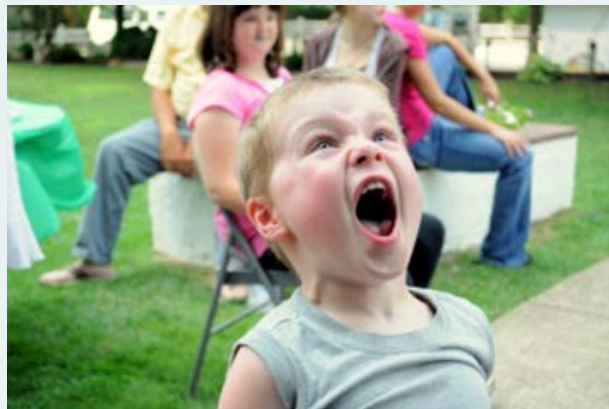
Ik ben gespannen

- Behoefte aan...
- Veiligheid
- Ontspanning
- Bewegen
- Aandacht

- Hulp bij het verwoorden van gevoelens
- Hulp bij het verwoorden van wensen en gedachten
- Hulp bij grip krijgen op gevoel en gedrag

Behoefte aan begeleiding bij gevoelens

- Het kind zien en horen
 - Emoties verwoorden
 - Erkennen en begrip tonen
- belangrijk voor zelfvertrouwen!

Voorbeeld

Een leerling laat opvallend gedrag zien door onmacht, niet door onwil.

Gedrag: De leerling rondt de opdracht niet op tijd af. Tijdens de zelfstandige verwerking, zie je dat de leerling om zich heen kijkt en contact zoekt met andere leerlingen.

Signaal:

Onderwijsbehoefte:

Aanpak:

Wat kan ik doen?

Stel regels
(positief!)

Voorspelbare
omgeving

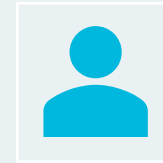
Ga het gesprek
aan én luister

Gedraginstructies
vooraf

Positieve controle

IK-boodschap

Gedrag veranderen is...

- Tegemoetkomen aan 3 psychologische basisbehoeften:
- Verbondenheid: 'Ik mag er zijn' 'Ik hoor er bij'
- Competentie: 'Ik kan het'
- Autonomie: 'Ik kan het zelf'

Begeleiden bij het omgaan met gevoelens en gedachten

Gedrag benoemen

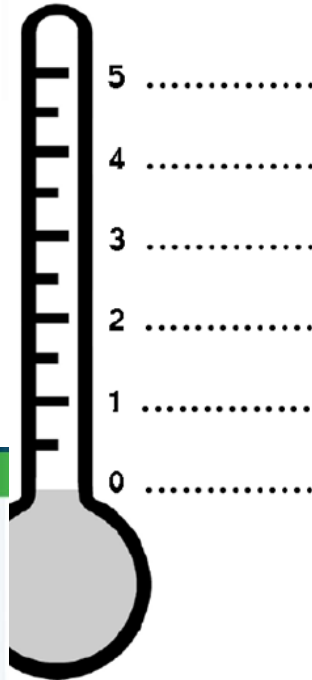
Bewustwording van gedachten

Nuances in gevoelens

Hulp bij gedrag remmen

Gedragsalternatieven aanleren

5G's → zelfregulatie

Gevoelsthermometer

Hiernaast staat een gevoelsthermometer. Zet de woorden op de goede plaats in de thermometer. Schrijf daarna op wanneer jij je zo voelde.

tevreden

woest

blij

boos

supervrolijk

geïrriteerd

Wanneer voelde je je zo?

5G's

*Het probleem is niet het
probleem.*

*Het probleem is jouw
houding ten opzichte van het
probleem.*

Snappie?

**Captain Jack Sparrow –
Pirates of the Caribbean**

Gebeurtenis	Gedachte	Gevoel	Gedrag	Gevolg
Wat is er gebeurd?	Wat dacht je toen?	Hoe voelde je je?	Wat deed je?	Wat gebeurde er daarna?

Aandacht tekort

Geen aandacht bij de taken

Moeite met luisteren naar de leerkracht

Vergeet instructie

Vergeet regels en afspraken

Kijkt naar wat anderen doen

Moeite met organiseren van taken

Ken je zo'n leerling?
Wat doe je? Wat zou
je collega doen?
Wissel uit...

Aanpak

Patronen leren herkennen kost meer tijd en oefening.

Je geeft ondersteuning op drie domeinen:

- 1. Tijd**
- 2. Ruimte**
- 3. Regels**

Hyperactiviteit

- Maakt vaak onverwachte bewegingen
- Staat vaak op van z'n plaats
- Rent rond, stoot iets om, knoeit, laat iets vallen
- Kan moeilijk rustig spelen
- Zit veel te friemelen
- Kan zich moeilijk ontspannen
- Praat aan één stuk door
- Geeft antwoord vóóordat de vraag af is
- Kan moeilijk op zijn beurt wachten
- Verstoort vaak bezigheden of dringt zich op

Ken je zo'n leerling?
Wat doe je? Wat zou
je collega doen?
Wissel uit...

De beste aanpak

- Geef korte, duidelijke opdrachten op maat
- Structureer
- Herhaal steeds regels en afspraken
- Zorg voor voldoende, prikkelende lesstof
- Zeg wat je van het kind verwacht
- Blijf het positieve, energieke kind achter de druktemaker zien
- Geef ruimte om te bewegen
- Geef complimenten

Motivatieproblemen

Het kind heeft een sterke eigen voorkeur

Problemen met afstemming van de leerstof

Sterke eigen belevingswereld

Een te speelse houding

Ken je zo'n leerling?
Wat doe je? Wat zou
je collega doen?
Wissel uit...

De beste aanpak

Houd overzicht van de taken die het kind uitvoert (dagschema)

Las ontspanningsmomenten in

Laat de taak of opdracht niet te lang duren

Laat kinderen hun gevoelens en beleving uiten over de te verwerken leerstof

Sluit aan bij het bekende

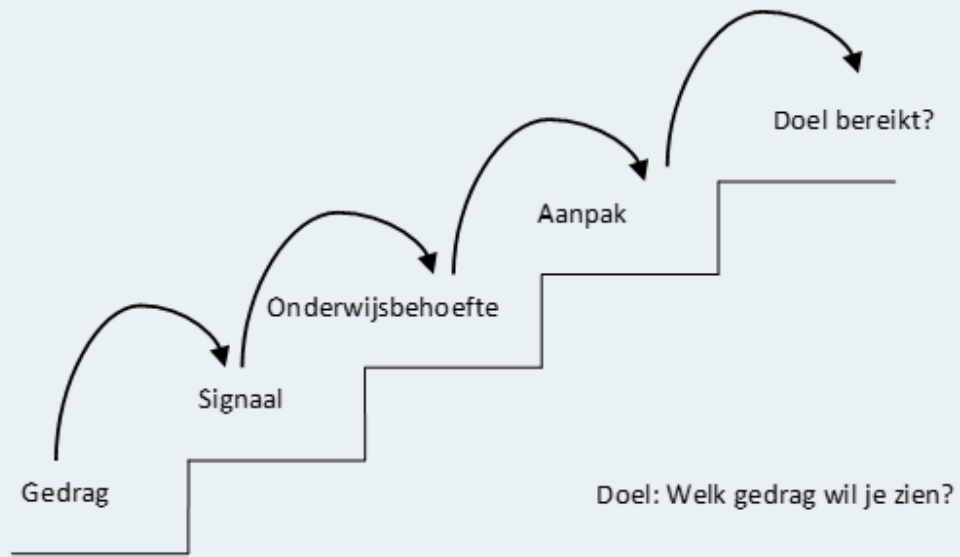

Observeren

Het is **meer** dan
alleen kijken..

Trap

Gedrag:

- Welk gedrag laat het kind precies zien?
- Onder welke vorm van gedrag past dit? (Druk/opstandig/teruggetrokken?)

Behoefte:

- Wat zou het kind met zijn gedrag willen zeggen? Welk signaal geeft hij?
- Waar zou het kind nodig hebben om zich prettiger te voelen en/of beter mee te doen in de groep? (Bekijk de behoeften die beschreven staan in het bijbehorende hoofdstuk uit het boek.)

Aanpak:

- Bekijk de tips die in het boek staan beschreven bij de desbetreffende behoefte: Welke tip(s) zijn geschikt voor dit kind, deze groep, deze pedagogisch medewerker?

Doel:

Welk doel je wil bereiken?
Wat is het gewenste gedrag dat je zou willen zien?

Effect:

- Wat is het effect van je aanpak?
- Heb je je doel Bereikt?

- Gedrag wordt geleerd in interactie met de omgeving. Dit houdt in dat jullie het gedrag van de leerlingen in de klas positief kunnen beïnvloeden.
- Je kunt het gewenste gedrag uitlokken door de instructies voorafgaand aan het gedrag en de reactie op het gedrag.

A: preventieve interventies

- Regels en afspraken
- Instructie
- Modeling
- Nudging

C: Operante conditionering

- Gedrag dat je beloont, neemt toe.
- Gedrag dat je bestraft, neemt af.
- Gedrag dat je negeert, zwakt af.

Gedrag is een signaal...

Wat is de **functie** van het gedrag?

Als gedrag blijft bestaan, ondanks je interventie:

de reactie/consequentie (C) levert het kind (nog steeds) iets op dat hij prettig vindt!

- **Het voegt iets positiefs toe.**

Bijv. aandacht → Behoefte aan relatie

- **Het neemt iets negatiefs weg.**

Bijv. onder een bepaalde taak uit komen, of een vervelende situatie vermijden

Operante technieken

A Antecedent	B Behaviour	C Consequence
<p>Welk leerkrachtgedrag gaat er vooraf aan het gedrag van het kind?</p> <p>Technieken om gedrag...</p> <ul style="list-style-type: none">• aan te leren & uit te lokken	<p>Gedrag van het kind.</p>	<p>Welk leerkrachtgedrag volgt er op het gedrag van het kind?</p> <p>Technieken om gedrag te laten...</p> <ul style="list-style-type: none">• toenemen• afnemen (onderdrukken of uitdoven)

ABC-schema

Geeft inzicht in interactie:

- In situatie met ongewenst gedrag
- In situatie met gewenst gedrag
- Als structuur tijdens gesprek

Het ABC-schema

A - Antecedent	B - Behaviour (Alleen het gedrag van het kind dat je observeert.)	C - Consequence (De reactie van anderen)
Elias is met ander jongetje een toren aan het bouwen.	Mila gooit de toren om.	De toren stort in, op Elias' hoofd. Elias gaat huilen.
De toren stort in, op Elias' hoofd. Elias gaat huilen.	Mila staat er bij en kijkt toe.	Juf vraagt: 'Gaan jullie hem even troosten? Even vragen hoe het met hem gaat?'
Juf vraagt: 'Gaan jullie hem even troosten? Even vragen hoe het met hem gaat?'	Mila staat te kijken en blijft staan.	Juf komt troosten. Ze roept Mila en Tim er bij.
Juf komt troosten. Ze roept Mila en Tim er bij.	Mila kijkt naar Tim die naar de juf loopt. Zelf blijft ze staan.	Juf zegt nog een keer: 'Mila kom eens bij me?'

Het ABC-schema

A - Antecedent	B - Behaviour (Alleen het gedrag van het kind dat je observeert.)	C - Consequence (De reactie van anderen)
<p>Juf zegt nog een keer: 'Kom eens even bij me, Mila?'</p> <p>En tegen ander kind: 'Seth, kom maar, hebt niks gedaan. Het was een <i>ongelukje</i>. Zagen jullie wat er gebeurde?'</p>	<p>Mila blijft op haar plek staan. Ze doet haar vingers in haar mond.</p>	<p>De juf en Tim troosten en aaien de huilende Elias.</p> <p>Elias blijft nog even huilen.</p>
<p>De juf en Tim troosten en aaien de huilende Elias.</p> <p>Elias blijft nog even huilen. Uiteindelijk wordt hij stil (en blij).</p>	<p>Mila blijft kijken.</p>	<p>Uiteindelijk wordt Elias stil en blij.</p>
<p>Uiteindelijk wordt Elias stil en blij.</p>	<p>Mila gaat naar Elias.</p> <p>Ze vraagt: 'Elias, ben je weer beter?'</p>	<p>Elias kijkt Mila niet aan en loopt verder.</p>
<p>Elias kijkt Mila niet aan en loopt verder.</p>	<p>Mila blijft herhalen: 'Nu ben je beter.'</p>	<p>Elias zegt niks terug en gaat weer spelen.</p>
<p>Elias zegt niks terug en gaat weer spelen.</p>	<p>Mila gaat ook spelen.</p>	

Precies prijzen

1. Geef complimenten voor gedrag, niet voor eigenschappen
2. Prijs de leerling voor doelgerichtheid
3. Maak onderscheid tussen erkenning en lof:
 1. Geef erkenning als aan de verwachting wordt voldaan
 2. Geef lof als de leerling iets boven verwachting doet
4. Varieer met inhoud en toon

Precies prijzen

De kleuters gaan aan hun tafels eten en drinken.

Tijn heeft zijn brooddoos gevonden maar kan zijn drinken niet vinden.

Rens schuift zijn beker drinken naar Tijn. Hij heeft een beker en een pakje drinken bij zich.

De juf ziet dit gebeuren en zegt: 'goed zo Rens, maar ik heb ook nog wel drinken voor je Tijn.'

'Fijn allemaal dat het zo stil is onder het eten'; zegt de juf terwijl het drinken wordt gepakt.

Sara stopt alweer het laatste stukje brood in haar mond. Zoals afgesproken gooit zij haar lege drinkpakje in de prullenbak en zet haar brooddoos terug in de bak.

De juf zegt: 'Super Sara, dat jij je pakje in de prullenbak gooit!'

Reflectie

Nieuwsgierig naar onze andere cursussen en teamtrainingen?
Scan de QR-code hieronder en kijk lekker rond.

